

Thông tin này có thể góp phần giảm nhẹ hoặc xác nhận bất kỳ mối quan ngại nào của quý vị về sự phát triển của trẻ.

Mối Quan Ngại Về Sự Phát Triển Của Trẻ

Nếu quý vị có mối quan ngại về sự phát triển của con em mình, hãy thảo luận với bác sĩ chăm sóc con em quý vị. Bác sĩ có thể khuyến nghị nên gọi cho trung tâm địa phương, khu vực hoặc chương trình giáo dục đặc biệt tại học khu hoặc văn phòng giáo dục quận hạt. Gia đình cũng có thể liên hệ trực tiếp với các cơ quan này. Nếu quý vị có mối quan ngại về trẻ đang được quý vị chăm sóc, hãy trao đổi mối quan ngại của quý vị với gia đình. Tập sách này có thể hỗ trợ quý vị trao đổi với gia đình về các mối quan ngại cụ thể.

Bước Tiếp theo

Sau khi đã liên hệ với trung tâm khu vực hoặc học khu, một đại diện của cơ quan sẽ cung cấp thêm thông tin về dịch vụ và, nếu cần, sắp xếp để tiến hành đánh giá trẻ. Trẻ có thể đủ điều kiện nhận các dịch vụ đặc biệt. Phụ huynh phải cho phép bằng văn bản để trẻ được đánh giá và nhận dịch vụ giáo dục đặc biệt hoặc các dịch vụ can thiệp sớm. Đây là các dịch vụ được bảo mật và được cung cấp miễn phí cho gia đình. Gia đình cũng có thể được nhận thông tin về các Trung Tâm Nguồn Lực Hỗ Trợ Gia Đình Khởi Đầu Sớm và Trung Tâm Nâng Cao Năng Lực Cho Gia Đình Người Khuyết Tật tại địa phương để cung cấp sự hỗ trợ giữa phụ huynh với phụ huynh, tài liệu và các thông tin khác.

Từ Mới Sinh Đến Ba Tuổi

Có thể lấy thông tin về nguồn lực địa phương liên quan đến quãng thời gian từ khi trẻ sinh ra cho đến ba tuổi từ cơ quan sau:

Sở Dịch Vụ Phát Triển Tiểu Bang California
800-515-BABY (2229)
<https://www.dds.ca.gov/services/early-start>
Email: earlystart@dds.ca.gov

Từ Ba Tuổi Đến Năm Tuổi

Có thể lấy thông tin về nguồn lực địa phương liên quan đến quãng thời gian từ khi trẻ được ba tuổi đến năm tuổi từ cơ quan sau:

Sở Giáo Dục Tiểu Bang California
Phòng Giáo Dục Đặc Biệt
916-445-4613
<https://www.cde.ca.gov/sp/se>

Từ Mới Sinh Đến Năm Tuổi

Có thể lấy thông tin về các mốc phát triển cho trẻ từ khi trẻ sinh ra cho đến năm tuổi từ cơ quan sau:

Trung Tâm Kiểm Soát và Phòng Ngừa Bệnh Tật
<https://www.cdc.gov/ncbddd/actearly>

Vietnamese

Tập sách này được phát hành bằng tiếng Anh, tiếng Tây Ban Nha, tiếng Việt, tiếng H' Mông và tiếng Trung Quốc.

Thông tin đặt mua có tại địa chỉ:
https://www.dds.ca.gov/wp-content/uploads/2020/06/EarlyStart_PublicationsOrderForm_20200615.pdf
<https://www.ceitan-earlystart.org/resources/publications/brochures>

Có thể tải xuống tập sách này tại địa chỉ:
<https://www.cde.ca.gov/sp/se/fp/concerns.asp>
<https://www.dds.ca.gov/services/early-start>

Phiên bản sửa đổi tháng 10 năm 2020

để LÝ DO QUAN NGẠI

RẰNG CON EM QUÝ VỊ HOẶC TRẺ ĐƯỢC QUÝ VỊ CHĂM SÓC CẦN SỰ HỖ TRỢ ĐẶC BIỆT

LÝ DO ĐỂ QUAN NGẠI

rằng con em quý vị hoặc trẻ được quý vị chăm sóc có thể cần sự hỗ trợ đặc biệt

Trẻ phát triển theo tốc độ và cách thức khác nhau. Sự khác biệt về quá trình phát triển có thể liên quan đến nhân cách, tính khí và/hoặc trải nghiệm. Một số trẻ cũng có thể có các nhu cầu sức khỏe ảnh hưởng đến quá trình phát triển của trẻ.

Năm năm đầu tiên là quãng thời gian rất quan trọng trong cuộc đời của trẻ. Càng sớm nhận diện được mối quan ngại thì trẻ và gia đình càng sớm được nhận các dịch vụ đặc biệt để hỗ trợ tăng trưởng và phát triển. Bố mẹ, thành viên gia đình, và người chăm sóc có thể có mối quan ngại về sự phát triển của trẻ và tìm kiếm sự hỗ trợ khi cần. Các gia đình luôn cần phải trao đổi bất kỳ câu hỏi nào mà mình có với bác sĩ của trẻ. Người chăm sóc cần trao đổi các mối quan ngại với gia đình để biết cách hỗ trợ họ.

Yếu tố Nguy cơ

Các yếu tố sau có thể khiến trẻ dễ có nguy cơ gặp phải các mối quan ngại về sức khỏe và phát triển:

- Sinh non hoặc sinh thiếu cân
- Gặp khó khăn về thị lực hoặc thính lực
- Phơi nhiễm trước khi sinh hoặc các dạng phơi nhiễm khác như ma túy, đồ uống có cồn hoặc thuốc lá khác
- Dinh dưỡng kém hoặc khó ăn (thiếu thực phẩm dinh dưỡng, vitamin, protein hoặc sắt trong chế độ ăn)
- Phơi nhiễm sơn gốc chì (liếm, ăn hoặc mút cánh cửa, sàn nhà, đồ nội thất, đồ chơi, v.v. có gốc chì)
- Các yếu tố môi trường, chẳng hạn như bị lạm dụng hoặc bỏ mặc

Hành vi và Mối quan hệ

Một số hành vi sau có thể là nguyên nhân gây ra mối quan ngại ở bất kỳ trẻ nào, bất kể độ tuổi:

- Tránh không muốn được ôm, không thích được động chạm vào người
- Phản kháng không cho đỡ dành, không thể nào an ủi được
- Tránh hoặc hiếm khi giao tiếp bằng mắt với người khác
- Khi được bốn tháng tuổi, không nói thì thầm hoặc cười khi tương tác với người khác

- Khi được một tuổi, không chơi trò chơi, chẳng hạn như trò ú òa hoặc trò pat-a-cake hoặc trò wave bye-bye
- Khi được hai tuổi, không bắt chước bố mẹ hoặc người chăm sóc làm công việc hàng ngày, chẳng hạn như rửa bát, nấu ăn hoặc đánh răng
- Khi được ba tuổi, không chơi với người khác
- Thường xuyên hành động một cách hung hăng, làm tổn thương bản thân hoặc người khác

Thính lực

- Thường xuyên bị đau tai
- Hay bị viêm tai, mũi hoặc họng
- Không nhìn về phía có âm thanh hoặc giọng nói phát ra hoặc phản ứng với tiếng ồn lớn
- Nói rất to hoặc rất nhỏ hoặc giọng nói có âm thanh bất thường
- Không phải lúc nào cũng phản ứng khi được gọi trong phòng, kể cả khi liên quan đến thứ gì đó mà trẻ thường quan tâm hoặc thích
- Quay người để một bên tai luôn hướng về phía có âm thanh

Thị lực

- Mắt bị đỏ, chảy nước hoặc mi mắt bị đóng váng
- Thường xuyên dụi mắt
- Nhắm một mắt lại hoặc nghiêng đầu khi nhìn một đồ vật
- Gặp khó khăn trong việc dõi theo đồ vật hoặc nhìn người khác khi được người khác nói chuyện
- Gặp khó khăn trong việc tập trung hoặc giao tiếp bằng mắt
- Thường xuyên cầm và để sách hoặc đồ vật sát vào mặt hoặc ngò dí sát mặt vào tivi
- Cả hai mắt hoặc một mắt bị lác hoặc đuôi cụp hoặc hai mắt không chuyển động cùng nhau

Di chuyển

- Tay hoặc chân bị cứng
- Đẩy người khác ra hoặc khom người lùi lại khi được người khác ôm hoặc vuốt ve
- Khi được bốn tháng tuổi, không ngẩng đầu lên
- Khi được sáu tháng tuổi, không tự lật được
- Khi được một tuổi, không ngồi thẳng người được hoặc bò bằng cách sử dụng tay và đầu gối, không dùng ngón tay và ngón tay cái để nhặt các đồ vật nhỏ

- Khi được hai tuổi, không tự đi được một mình, có khó khăn trong việc cầm bút chì màu loại lớn và viết chữ nguệch ngoạc
- Khi được ba tuổi, thể hiện khả năng phối hợp kém và bị ngã hoặc trượt chân khi chạy, gặp khó khăn trong việc lật trang sách
- Khi được bốn tuổi, gặp khó khăn trong việc đứng bằng một chân trong thời gian ngắn
- Khi được năm tuổi, không nhảy hoặc nhảy lò cò một chân được, gặp khó khăn trong việc vẽ các hình đơn giản

Giao tiếp

- Khi được ba tháng tuổi, không nói thì thầm hoặc cười
- Khi được sáu tháng tuổi, không nói bi bô để thu hút sự chú ý
- Khi được một tuổi, không phản ứng khác nhau với các từ như “đêm đêm” hoặc “quả bóng”
- Khi được một tuổi, không nói được thành lời để gọi tên người hoặc đồ vật, chẳng hạn như “mẹ ơi” hoặc “cái chai” hoặc lắc đầu “không”
- Khi được hai tuổi, không chỉ về phía hoặc gọi tên đồ vật hoặc người để biểu đạt mong muốn hoặc nhu cầu
- Khi được hai tuổi, không sử dụng các cụm từ gồm hai từ, chẳng hạn như “muốn nước ép trái cây” hoặc “mẹ ơi đi thôi”
- Khi được ba tuổi, không cố gắng nói các vần quen thuộc hoặc bài hát
- Khi được ba tuổi, không thể làm theo chỉ dẫn đơn giản
- Khi được bốn tuổi, không biết kể chuyện, dù là chuyện có thật hoặc chuyện tưởng tượng hoặc đặt câu hỏi
- Khi được bốn tuổi, không nói chuyện để người lớn, ngoài những người trong gia đình, gia đình có thể hiểu được

Tư duy

- Khi được một tuổi, gặp khó khăn trong việc tìm một đồ vật sau khi thấy đồ vật đó được giấu đi
- Khi được hai tuổi, không chỉ tay về phía các bộ phận của cơ thể khi được hỏi những câu hỏi như “Mũi của con đâu?”
- Khi được ba tuổi, không chơi các trò tưởng tượng
- Khi được ba tuổi, không hiểu được các ý tưởng, chẳng hạn như “thêm nữa” hoặc “một”
- Khi được bốn tuổi, không trả lời các câu hỏi đơn giản, chẳng hạn như “Con làm gì khi đói bụng?” hoặc “Đây là màu gì?”
- Khi được năm tuổi, không hiểu được ý nghĩa của ngày hôm nay, ngày hôm qua hoặc ngày mai